

מסורת הש"ם

(א) רש"ל מ"ה, (ב) נפי' של' יהא טורח במנאלי היס בקיעה ותהא נפשו ענומה עליו וכן מפעלן בלגורי ומפררין ברמונים ודוקא מן המנהג ולמעלה שמתאר שהוא קרוב לעת האכל דומה למי שיש לו פת בבלו ולא אחי למיכל מייניהו אלל קודם המנהג אסור גוררין דילמא אחי למיכל מיהו ורש"י פי' בזה שאמרו משום עגמת נפש בענין אחר ולא ישר בעיני עכ"ל בעל המאור, (ג) [מספ' פי"ד, ד] [מס' סופרים פ"ה ה"ט, ו] (ט) [בתוספתא א"ר ר' יוחנן בן יונוף, ו] ס"א מתפלגין, (ו) דף קטז, (ז) [לקמן ק"ו, ט] ו"ל רש"י, (ז) [וע"ע מו"ק מגילה כ"א: ד"ה וכתמיה ומוס' ב"ק ג': ד"ה כדמתבסג],

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואע"פ שכתבין: (ב) גב' ואע"פ כי ואע"פ כי ר'א ינמו: (ג) שם תרגום ובכל לשון: (ד) רש"י ד"ה מליין וכו' דשי ברו ומקוין: (ה) ד"ה ומקן שלכן וכו' רקובית. ר"צ ע"י לעיל דף 5 ע"א: (ו) תוס' ד"ה ובידו וכו' ובהל' ובמגילה אפילו עשרה: (ז) בא"ד ודלא כלאומרים. ר"צ כלומר אלל קודם זה לא נעשה נימ' התנאים ולא גרסי ועשרה מתרגמין וכמו שפירש"י במגילה אלל כבר נעשה נימ' התנאים כמו שזמנת הכא':

גליון הש"ם

תוס' ד"ה לא ניתנו. כדמתרגס ר"י. עיין בב"ק דף ג ע"ב בתוס' ד"ה כדמתרגס:

הגהות הגר"א

[א] גב' מותר. י"ל אסור: [ב] שם [ואמרי רחב"א אר"י] תא"מ: [ג] שם בחול. ר"צ מותר כן הוא גירסת המג"ם ומ"מ [ועי"ע רבינו בא"ח סימן תר"א סק"ד]:

ואלו קשרים פרק חמשה עשר שבת

מוסר נקינים ירק. דשבות לאו אִסורא דאורייתא הוא אלא דרבנן והכל משום עגמת נפש שמתקן ואינו אוכל והרי קרוב לעינוי שרי. ודווקא מן המנהג ולמעלה שהוא שואף ומאפה לעת אכילה ואיכא עגמת נפש טפי: **כיון דהוי דהוו קא מחרפי**. מקדימין לפני המנהג דהשתא לאו עגמת נפש הוא: **אמר להו**. לאינשי צימיה: **אתא איגראסא ממערבא כו'**. כי היכי דלקבלו מיניה:

הדרן עלך ואלו קשרים

כל כסבי הקדש. כגון מורה נביאים וכתובים ולא מימא מורה לחוד הוא דשרי למיטרח ולאנולי ולא שאר ספרים: **מליין אוסן**. דקדמתי לקמן^[א] למצוי שאינו מפושט וטירחא בעלמא הוא דשרי ^(א) זה וחסרון עירוב כדמפרש בגמרא^[א]: **כין שקורין כסן**. כגון נביאים שמפטיירין כהן בשבת צמים הכנסת: **כין שאין קורין כסן**. כגון כתובים. ורבינו הלוי אמר דלפי' יחידים אין קורין כהן דקדמתי טעמא משום ציטול בית המדרש דמשכי בלא וזשבת היו דורשין דרשה לצעלי צמים שעסוקין במלאכה כל ימות החול ובתוך הדרשה היו מורין להן הלכות אִסור והיטר וטוב להן לשמוע מלקרות בכתובים: **ואע"פ שכתובין ככל לשון**. ואיכא למאן דאמר לקמן לא ניתנו לקרות כהן מליין אותן: **טעונין גניסא**. אסור להניחן במקום הפקר ובגמרא מתרץ לה. ורבותי פירשו דהאי ככל לשון דקאמר אכתובים קאי ולא אנציאים ומדומה אני מפני שמנינו ציונתן בן עוזיאל שאמרו תרגום הן מפרשין כך ואני אומר אף בנציאים אס אמר יונתן לא כתבו ולא ניתנו ליכתב והכי מפרש במסכת מגילה (דף ט). ומאן דאסר ככולהו אסר בר מס"ת יוונית משום מעשה דתלמי המלך ולא מפליג התם צין נציאים לכתובים: **מפני צטול בית המדרש**. שהיה קבוע בשבת כדפרישית לעיל: **גב' איסמר היו כסובין תרגום**. אכתובים קאמר. ול"נ אכל כסבי הקדש קאי: **אלינא דמאן דאמר ניתנו לקרוא כהן**. מותר לקרות בכתבי הקדש הכתובין ככל לשון במסכת מגילה (דף ט:.) ואין צין ספרים ותפילין ומחוות אלל כדספרים נכתבין ככל לשון: **לא ניסנו**. ^(א) (רבן גמליאל) פליג עלה ואמר אף ספרים לא המירו שיכתבו אלל יוונית: **ואע"פ שכתובין ככל לשון**. ולא ניתנו לקרות דמדקאמר אף על פי מכלל דלא ניתנו לקרות כהן דאי ניתנו מאי גריעותיהו: **אימא סיפא**. לדידך דאמרת אע"פ שכתובין ככל לשון אמליין קאי אימא סיפא על כרחיך

מילתא בנאפיה נפשיה הוא וטעונין ודקמתי ואע"פ שכתובין ככל לשון לאו אהללה קאי אלל אטעונין גניזה והכי קאמר אף על פי שכתובים ככל לשון ובשבת אין מליין אותן בחול מיהא טעונין גניזה: **ומקן שלסם**. אס כלו ונעשו רקבון אף המקק רקבוצית ^(א) של אכילת התולעים טעונין גניזה: **עזרים**. כתב של עבר הנהר: **אבא חלפסא**. אבא של רבי יוסי חלפתא שמו: **רבן גמליאל צריצי**. לא שהיה צנו של רבי אלל אדם גדול קרי צריצי: **רבן גמליאל אבי אביך**. הוא רבן גמליאל הזקן ורבן גמליאל שהיה בדורו של חלפתא הוא אבי אביו של רבינו הקדוש: **על גב מעלה כהר הבית**. שבהר הבית היו מעלות כשהוא הולך וגבוה כדמתן במסכת מדות (פ"ג מ"א): **נדבך**. שורת אבני הבנין: **טיט כהר הבית מנין**. וכי צטיט היו צונין והלא בטרכסדי היו צוניס חול וסדי מעורבין וטיט לא היו אלל עפר ומיס: **הסורפס**. גלוי והפקר: **מאן תנאי**.

פרק חמשה עשר שבת

קטו.

כל כתבי הקדש מציילין אותן מפני הדליקה בו'. אומר ר"ת דכולא האי פירקא איירי כשנפלה דליקה בלחותו בית או בלחות חכר^א דכיון שהאש שס"ב ודאי כהול הוא^א ואי שרית ליה אחי לכבוי כדמפרש בגמרא אלל נפלה דליקה בצית אחר^ד מותר להליל הכל^ה:

אליבא דמ"ר ניתנו לקרות בהן **ב"ע לא פליגי דמצילין**.

והשתא ספרים שלנו^א מליין דנתנו לקרות כהן משום^א עת לעשות לה^א הפרו מותרן כדאמרין דהנימין (גיטין ט:.) **לא ניתנו לקרות בהן**. פירש רש"י דהיינו רבן שמעון בן גמליאל דפליג במתניתין כפ"ק דמגילה (דף ט:.) דאף ספרים לא המירו שיכתבו אלל יוונית ופירש הרצ פור"ת דהיינו טעמא כיון דלא ניתנו ליכתב אסור לקרות כהן משום דדברים שכתב אסור לאומרן צעל פה וקשה דאין זה אי אתה רשאי לאומרו צעל פה כיון שאינו אומרו בלשון הקדש אלל בלחותו לשון כשהן כמזבין דהא שרי למימר צעל פה תרגום^ו כדמתרגס רב יוסף: **עי"ל מ"ת יוונית**. אומר ר"י דלמילא כרצי יהודה

דאסר שאר ספרים לכתוב יוונית ולא המיר אלל כס"ת בלגד אלל רבנן שרו אף בשאר ספרים כדאמר כפ"ק דמגילה (דף ט:.)

ובידן ספר איוב תרגום. משמע שצימי התנאים כבר נעשה תרגום כתובים וכן תניא במגילה (דף כ"א:.) ^(א) במגילה ובהלל אפילו עשרה קורין ועשרה מתרגמין מה שאין כן במורה אע"פ שיומנן לא עשאו מ"מ שזו נעשה צימי התנאים ודלא^א כלאומרים דתרגום של כתובים רב יוסף עשא^ו:

והר השתא אצולי מצילינן גניזה מיבעי אלא רב הונא מתרין לטעמיה ורב חסדא מתרין לטעמיה רב הונא מתרין לטעמיה בין שקורין בהם נביאים ובין שאין קורין בהם כתובים במה דברים אמורים שכתובין בלשון הקדש אבל בכל לשון אין מצילין ואפילו הכי גניזה בעו רב חסדא מתרין לטעמיה בין שקורין בהן נביאים ובין שאין קורין בהן כתובים אע"פ שכתובין בכל לשון נמי מצילין והכי קאמר ומקס שלהן טעונין גניזה מיתבי היו כתובים תרגום ^(א) וכל לשון מצילין אותן מפני הדליקה תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא האי תנא סבר ניתנו לקרות בהן ת"ש היו כתובין גיפצמית מדית עיברית עילמית יוונית אע"פ שלא ניתנו לקרות בהן מצילין אותן מפני הדליקה תיובתא דרב הונא אמר לך רב הונא תנאי היא דתנאי ^(א) היו כתובין תרגום ובכל לשון מצילין אותן מפני הדליקה ר' יוסי אומר אין מצילין אותן מפני הדליקה אמר ר' יוסי ^(א) מעשה באבא חלפתא שהלך אצל רבן גמליאל בריבי למבריא ומצאו שהי' יושב על שלחנו של ^(א) (יוחנן הגוזף) ובידו ספר איוב תרגום והוא קורא בו אמר לו זכור אני ברבן גמליאל אבי אביך שהיה עומד ע"ג מעלה בחר בהר הבית והביאו לפניו ספר איוב תרגום ואמר לבנאי שקערו תחת הגרבך, אף הוא צוה עליו וגזזו ר' יוסי ברבי יהודה אומר עריבה של טיט כפו עליו אמר רבי שתי תשובות בדבר חדא וכי טיט בחר הבית מנין ועוד וכי מותר לאבדן ביד אלא מניחן במקום התורפה והן ^(א) מרקיבין מאליהן מאן תנאי אליבא

גניזה בחול פשיטא השתא בשבת מליינן להו גניזה בחול מיבעיא: **ואפילו הכי צעו גניזה**. ודקמתי ואע"פ שכתובין ככל לשון לאו אהללה קאי אלל אטעונין גניזה והכי קאמר אף על פי שכתובים ככל לשון ובשבת אין מליין אותן בחול מיהא טעונין גניזה: **ומקן שלסם**. אס כלו ונעשו רקבון אף המקק רקבוצית ^(א) של אכילת התולעים טעונין גניזה: **עזרים**. כתב של עבר הנהר: **אבא חלפסא**. אבא של רבי יוסי חלפתא שמו: **רבן גמליאל צריצי**. לא שהיה צנו של רבי אלל אדם גדול קרי צריצי: **רבן גמליאל אבי אביך**. הוא רבן גמליאל הזקן ורבן גמליאל שהיה בדורו של חלפתא הוא אבי אביו של רבינו הקדוש: **על גב מעלה כהר הבית**. שבהר הבית היו מעלות כשהוא הולך וגבוה כדמתן במסכת מדות (פ"ג מ"א): **נדבך**. שורת אבני הבנין: **טיט כהר הבית מנין**. וכי צטיט היו צונין והלא בטרכסדי היו צוניס חול וסדי מעורבין וטיט לא היו אלל עפר ומיס: **הסורפס**. גלוי והפקר: **מאן תנאי**. אילימא

עין משפט ונר מצוה

א א מיי פ"י מהלכות ס"ת הלכה ג טוש"ע יו"ד סימן רפב סעיף ה:
ב ב מיי פכ"ג מהלכות שבת הלכה כו סנה לאין סה טוש"ע א"ח סימן שלד סעיף יב:

מוסף תוספות

א. דהתם ודאי איכא למגור. מו"ק הלא"ש.
ב. באותו בית שהוא מציל ממנו. מו"ק הלא"ש. ג. על מכונו. מו"ק הלא"ש.
ד. ההסוכה לה, שאדם מתיירא שמא תתפשט הדליקה לתוכו, הואיל ואין הדליקה לשם עיירין. מאירי. לא בהילי כולי האי, לא גזרי בהן. הלא"ש סימן ג'. ו. למקום שיעירבו שאין כאן חשש שמא יבא לכבות. מאירי. ו. סאנו כוהבין תורה שבפ"ט וכו', כולם הם יקדושי המצוות ועיקרי תורה. הלא"ש סימן א'. ז. דכיון דלא אגיד. הלא"ש סימן א'.

רבינו חננאל

ואם חל להיות בחול מפציעין באגוזים ומפרכין ברימונים ומותר בקציבת ירק מן המנהג ולמעלה, אבל [מששן] מגיד

[מילתא] אסוריה.

הדרן עלך ואלו קשרין

כל כתבי הקודש מצילין אותן מפני הדליקה בין שקורין בהן בין שאין קורין בהן. פירוש קורין בהן, בצבור, ומותר הפרישה בתורה ואפסרתא בנביאים, ושאין קורין בהן בצבור, כתיבי. איתמר היו כתובין תרגום ובכל לשון, רב הונא אמר אין מצילין אותן מפני הדליקה, רב חסדא אמר מצילין. ובכתבי הקדש שמתורגמין בלשון אחר בין בכתב עברי בין בכתב אחר, ר' יוסי אומר לא ניתנו לקרות בהן, דא"ר יוסי מעשה באבא חלפתא ויסי איוב תרגום. ויסי מליאל אצל רבן גמליאל לטבריא ומצאו יושב על שלחנה של יוחנן בן הגוזף ובידו ספר איוב תרגום. א"ל רבי זכור אני את רבן גמליאל אבי אביך שהיה עומד ע"ג מעלה בחר בהר הבית, והביאו לפניו ספר איוב תרגום ואמר לבנאי שקערו תחת הגרבך, אף הוא צוה עליו וגזזו. ור' נמי הכי קאמר מניחו במקום התורפה והן כלים מאליהן. ולפום הכי תנא ר' יוסי אין מצילין אותן.